Redacțiunea, Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ, Manuscripte nu se retrimitŭ!

Birourile de annuciurĭ:
Brașovŭ, piața mare Nr. 22.
Inserate mai primescŭ în Viena: *Rudolf Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), Heinrich Schalek, Alois Herndl, M. Dukes, A. Oppelik, J. Danneberg*: în Budapesta: *A. V. Goldberger, Anton Mezei, Eckstein Bernat*; în Frankfurt: *G. L. Daube*; în Hamburg: *A. Steiner*.
Prețulŭ insercțiunilorŭ: o seriă garmondŭ pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoiélă.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. sĕu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULŬ LI.

„Gazeta" iese în fie-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șese lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șese lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele postale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. sĕu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și insercțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 31. Brașovŭ, Vinerĭ, 12 (24) Februarie 1888.

Jubileulŭ de 50 de anĭ
alŭ
„GAZETEI TRANSILVANIEI".

Lăpușulŭ ung., 20 Faurŭ 1888.

Onorabilă Redacțiune! Precum am urmăritŭ ḑiarulŭ, până astăḑĭ ațĭ primitŭ din diferite părțĭ mulțime de adrese de aderință la jubileulŭ de 50 de anĭ alŭ „Gazetei Transilvaniei," atâtŭ dela privațĭ, câtŭ și dela corporațiunĭ.

Nu'mĭ vețĭ lua decĭ în nume de rĕu, nicĭ d-vóstrĕ nicĭ onor. cetitorĭ, décă eu ca celŭ mai micŭ voescŭ a face vêrfulŭ ḑicêndŭ:

Dumneḑeu sĕ binecuvinte Redacțiunea ḑiarului, ér binevoitorii și aderenții lui sĕ-lŭ protégă!

Vasilie Rebreanu.
învĕțătorŭ.

Brașovŭ, 11 Februarie 1888.

Cestiunea bulgară este érășĭ la ordinea ḑilei. Diplomația ruséscă s'a pusŭ în mișcare și propune acuma ca tóte puterile semnatare ale tractatului din Berlinŭ sĕ declare colectivŭ, că domnirea prințului de Coburg este ilegală, pentru că nu corĕspunde acestui tractatŭ.

Guvernulŭ rusescŭ a fostŭ sigurŭ de sprijinulŭ Franciei, care s'a și grăbitŭ a primi propunerile lui, dér a putută sĕ conteze și la consimțĕmêntulŭ Germaniei, deórece prințulŭ Bismark a declaratŭ în vestitulŭ sĕu discursŭ, că este gata a sprijini eventualele propunerĭ rusescĭ, carĭ vorŭ avé de scopŭ restabilirea stărei create în Bulgaria de tractatulŭ din Berlinŭ. Prințulŭ Bismark a ḑisŭ adecă:

„Décă Rusia s'ar încerca pe cale diplomatică sĕ îndemne pe Sultanulŭ la o intervenire, s'ar bucura de perfectulŭ nostru sprijinŭ.... Amenințările ḑiarelorŭ rusescĭ nu ne potŭ face ca sĕ nu sprijinimŭ unŭ eventualŭ demersŭ alŭ Rusiei pe cale diplomatică pentru redobêndirea influenței sale în Bulgaria, căcĭ și până acuma ne-amŭ silitŭ sĕ împlinimŭ dorințele confidențiale ale Rusiei, carĭ aveau aceeașĭ țintă......: invitându-ne dér Rusia oficialŭ ca sĕ o sprijinimŭ în stăruința ei pe lângă Sultanulŭ pentru restabilirea situațiunei create de congresŭ în Bulgaria, fără pregetŭ amŭ da urmare invitării...."

Rusia se ține acum de ceea ce a asiguratŭ Bismark și pretinde mai întâiu ca puterile sĕ facă unŭ „pasŭ diplomaticŭ" spre a pronunța mai întâiu ilegalitatea regimului actualŭ din Bulgaria, ear pentru casulŭ că acésta n'ar folosi nimicŭ, Rusia propune intervențiuuea Sultanului pe temeiulŭ unui mandatŭ europénŭ.

Este evidentŭ că, după declarațiunea ce a făcut'o, principele Bismark e nevoitŭ sĕ priméscă propunerile rusescĭ. Succesulŭ acțiunei diplomatice a cabinetului rusescŭ depinde prin urmare dela atitudinea celorlalte puterĭ, a Austro-Ungariei, Italiei și Angliei.

Ce rĕspunsŭ vorŭ da aceste puterĭ d-lui de Giers? Primi-vorŭ și ele propuuerile lui fără nicĭ o obiecțiune, orĭ nu? Eată cestiunea importantă a momentului.

Ḑiarele din Viena, Roma, și Londra se pronunță în modŭ puținŭ favorabilŭ asupra cabinetului din St. Petersburgŭ. Ele constată numai unŭ lucru cu mulțămire, că adecă diplomația rusescă a eșitŭ din reserva ei și acum se scie celŭ puținŭ cam ce voiesce. Despre valórea propunerilorŭ însĕșĭ se esprimă însĕ memoratele foi cu multă neîncredere, ḑicêndŭ că chiar în casul când ar fi primite de tóte puterile, ele nu vorŭ duce la nicĭ un resultatŭ practicŭ pentru soluțiunea cestiunei bulgare.

Dér precum ni se telegrafiază, acéstă neîncredere în succesulŭ acțiunei diplomatice rusescĭ domnesce chiar și în cercurile politice din Berlinŭ, din care causă au și scăḑutŭ la bursă valorile rusescĭ. Esistă adecă temerea, că probabila nereușire a acelei acțiunĭ va înăspri încordarea dintre puterĭ.

In Viena asemenea nu au făcutŭ o bună impresiune propunerile Rusiei, dér se asigură, că cabinetulŭ din Viena se va arăta și de astădată câtŭ numai se póte conciliantŭ. Oficioșii au începutŭ însĕ sĕ facă deosebire între „alegerea de principe" și „suirea pe tronŭ" a prințului Coburg. Cea dintâiu, susținŭ ei, este legală, cea din urmă însă nu: décă dér se va și pronunța Austro-Ungaria pentru ilegalitatea domnirei Coburgului, nu ar puté-o face acésta așa ca sĕ prejudece dreptului de autonomiă alŭ Bulgariei recunoscutŭ prin tractatŭ.

Cu mai multă franchețá se esprimă pressa italiană și englesă. Ḑiarulŭ guvernului din Roma ḑice, că ar trebui sĕ se 'ngrijéscă și de unŭ înlocuitor alŭ prințului de Coburg, care sĕ le fiă pe placŭ Bulgarilorŭ, și esprimă temerea, că Rusia, cerêndŭ declararea de „ilegalitate", voiesce sĕ pregătéscă numai anarhia în Bulgaria, ca sĕ aibă apoi unŭ pretecstŭ pentru o intervențiune militară. Ḑiarele englese vĕdŭ asemenea în propunerile Rusiei o apucătură periculósă și nu credŭ că ele vorŭ duce la scopŭ.

Este și unŭ lucru aprópe imposibilŭ de a restabili în Bulgaria starea dela 1878 pe cale pacînică, după ce Rumelia este adĭ unită cu Bulgaria și téra are o altă constituțiă. Bulgarii nu vorŭ renunța nicĭodată de bună voiă la uniunea și independența lorŭ. Prin pasulŭ Rusiei se deschide prin urmare perspectiva unorŭ încurcăturĭ și mai marĭ în peninsula balcanică.

Orĭ-care ar fi dér rĕspunsulŭ Austro-Ungariei, Italiei și Angliei, soluțiunea cestiunei bulgare va rĕmâne și mai departe unŭ mare semnŭ de întrebare.

În astfelŭ de împrejurărĭ, scirile cele mai nouĕ, ce ne sosescŭ despre concentrarea de trupe francese la frontiera italiană, trebue sĕ agite și mai multŭ opiniunea publică europénă și suntŭ de natură a-i presenta în conturĭ din ce în ce mai marcate înspăimêntătórea icónă a unei alianțe ruso-francese.

„România și tractatulŭ sĕu cu Germania".

„Figaro" din Paris, care de câtva timpŭ publică articulĭ dușmănoșĭ contra României, a publicatŭ și în numĕrulŭ sĕu de Joi, sĕptĕmâna trecută, unŭ articulŭ sub titlulŭ de susŭ, subscrisŭ de unŭ conte Keratry, ceea ce a făcutŭ apoi pe ministrulŭ plenipotențiarŭ românŭ din Paris sĕ'i trimétă numitului ḑiarŭ francesŭ următórea scrisóre:

Parisŭ, 15 Februarie 1888.

Domnule primŭ-redactorŭ! D. conte de Keratry, într'unŭ articulŭ intitulatŭ „România și tractatulŭ ei cu Germania" și publicatŭ în „Figaro" de erĭ, afirmă că de mai multe lunĭ cancelariile arŭ avé cunoscință de unŭ tractatŭ de alianță încheiatŭ între Germania și România și ai căreia termenĭ arŭ stipula chiar efectivulŭ ómenilorŭ și cailorŭ ce va da România în casŭ de rĕsboiu.

Sunt autorisatŭ sĕ vĕ declarŭ, că acéstă informațiă *n'are nicĭ celŭ mai micŭ temeiu* și că autorulŭ articolului din vorbă a fostŭ indusŭ în eróre, atâtŭ asupra acestui punctŭ particularŭ, câtŭ și asupra tuturorŭ celorŭ carĭ tractéză într'unŭ modŭ generalŭ despre România și despre Regele ei.

Vĕ rogŭ sĕ binevoițĭ a face sĕ se înserézе scrisórea acésta în celŭ mai apropiatŭ numĕrŭ și sĕ primițĭ, domnule primŭ-redactorŭ, asigurarea considerației mele cea mai deosebită.

Ambasadorulŭ României:
V. Alexandri.

Propunerile Rusiei.

Ḑiarulŭ guvernului italianŭ „Opinione" scrie:

Décă propunerile rusescĭ arŭ avé de scopŭ numai delăturarea prințului Ferdinandŭ de Coburgŭ, atuncĭ ele nu arŭ afla aprobarea Austro-Ungariei, Italiei și a Angliei. Nu-i de ajunsŭ a declara pe prințulŭ de Coburgŭ ca detronatŭ; ci puterile *trebue sĕ îngrijéscă și de unŭ guvernŭ și de unŭ principe, care sĕ convină Bulgarilorŭ.*

Cancelarulŭ germanŭ a ḑisŭ odată, că nu e permisŭ, ca Europa sĕ se aprindă în flacărĭ din causa Bulgariei. Acestŭ periculŭ însĕ ar fi iminentŭ, décă în locŭ de a scuti ordinea și liniștea ce domnesce astăḑĭ în Bulgaria, s'ar lăsa principatulŭ în brațele anarchiei, spre a căuta mai apoi unŭ pretestŭ pentru o ocupațiune militară.

„Nordd. allg. Ztg." ḑice cu privire la noua acțiune diplomatică:

Astăḑĭ este lucru hotărîtŭ, că negocierile cabinetelorŭ au începutŭ, prin urmare trebue sĕ cadă tóte temerile, care isvorau din imprejurarea, că situațiunea intrase în unŭ stadiu de stagnațiune.

Vorbindŭ despre acțiunea diplomatică a Rusiei cu privire la Bulgaria, și despre atitudinea guvernului austro-ungarŭ față cu ea, „Pester Lloyd" ḑice între altele:

In interesulŭ păcii ar fi de doritŭ, ca campania diplomatică inaugurată *mai bine sĕ se zădărnicéscă în primulŭ ei stadiu,* decâtŭ ca sĕ 'i se concédă sĕ creeze *complicațiunĭ* prin desvoltarea ei ulterióră și prin consecințele ei, complicațiunĭ carĭ arŭ face situațiunea și mai rea, decum este ea astăḑĭ.

SCIRILE ḐILEI.

O deputațiune constătătóre din toțĭ directorii instituțiunilorŭ de comunicațiune ungare se duse la ministru ungurescŭ de comunicațiă Baross, ca sĕ-lŭ felicite pentru numirea sa ca consilierŭ intimŭ. Ministrulŭ mulțumindŭ deputațiunei accentuă „necesitatea de a se esecuta *complecta maghiarisare a administrațiunilorŭ căilorŭ ferate*, ceea ce pe lângă patriotismulŭ funcționarilorŭ nu póte fi greu."

Și totŭ mai cutéză stăpânirea unguréscă sĕ nege, când o stringĭ cu ușa, că nu uneltesce pentru maghiarisare?

* *
*

In *Bucurescĭ* au fostŭ arestațĭ *generalulŭ Maican* și fratele sĕu *colonelulŭ Maican* în închisórea militară. Amêndoi suntŭ acusațĭ de marĭ înșelătorii comise cu comandele de furnisărĭ pentru armată. Instrucțiunea urméză și se ḑice că suntŭ probe sdrobitóre contra lorŭ. Darea lorŭ în judecată au cerut'o chiar oficerĭ superiorĭ sub amenințarea, că 'șĭ dau demisiunea din armată, décă nu se va dovedi adevĕrulŭ orĭ neadevĕrulŭ acusațiunei din partea pressei, acusațiune ce lovesce greu în prestigiulŭ armatei.

In acelașĭ timpŭ *generalulŭ Anghelescu*, care încă a fostŭ acusatŭ de pressă de acelașĭ lucru, aducêndu-se afacerea sa până și în desbaterea corpurilorŭ legiuitóre trecute, șĭ-a datŭ demisiunea din armată îndată ce a vĕḑutŭ — cum se ḑice — întorsătura seriósă ce a luat'o afacerea frațilorŭ Maican. „Monitorulŭ Oficialŭ" a și publicatŭ decretulŭ de primire a demisiunei ca o grațiă pentru generalulŭ Anghelescu, în considerația meritelorŭ sale câștigate pe câmpulŭ de rĕsboiu.

* *
*

Pentru serviciile aduse maghiarisării *au primitŭ rĕsplată ungurescă* de câte 50 fl. dela ministrulŭ Trefort *preoții* gr. or. Ioanŭ *Mircea* din *Lemeșanŭ*, Grigore *Curea* din *Peusa*, Ionŭ *Jorja* din *Bălanŭ*, George *Olarŭ* din *Ciumerna*, și George *Olarŭ* din *Rehas-Nyarlo*.

Vorŭ fi ținutĭ minte sfinții lorŭ.

* *
*

Bugetulŭ ministerului română de rĕsboiu, pe esercițiulŭ 1888—89, este mărită cu peste unŭ milionŭ de lei, care este necesarŭ pentru sporirea de trupe ce se face pe ḑiua de 1 Aprilie, spune „Națiunea".

* *
*

Ni se scrie din valea *Bârgăului*, că érna în acele părțĭ e de totŭ grea, zăpada a ajunsŭ la munte o înălțime de 2 metri. Lipsa de nutrețŭ e simțită.

* *
*

Precum ni se comunică totŭ de acolo, tĕrgulŭ de vite din *Bistrița*, ce s'a începutŭ în 16 și a duratŭ până la 21 Februarie n., a fostŭ bine cercetatŭ de vêndĕtorĭ, slabŭ însĕ de cumpărătorĭ și prețurile au fostŭ și mai slabe.

* *
*

După ce directorulŭ *teatrului ungurescŭ* din *Desiu* luă lumea 'n capŭ, lăsându-șĭ o parte din membrii familiei acolo, ca amanetŭ pentru datorii, pentru

ca sĕ nu rĕmână chiarŭ cu totulŭ nefolositŭ edificiulŭ teatralŭ, ridicatŭ la porunca lui Banffy-pașa în contulŭ biețilorŭ contribuabilĭ: s'a publicatŭ pe ḍiua de 16 Februarie c. concursŭ pentru ocuparea postului de directorŭ teatralŭ. Nu s'a aflatŭ însĕ dintre directorii teatralĭ nicĭ unŭ concurentŭ. Se ḍice însĕ, că în lipsa unui asemenea directorŭ, fŭ primitŭ în teatru unŭ ventrilogŭ, cu numele Boszko József.

* * *

In 7 (19) Februarie a fostŭ o frumósă serbare a tipografilorŭ și culegĕtorilorŭ tipografĭ din *Brașovŭ.* Pela anulŭ 1840 întemeiaserĕ tipografii de aci o reuniune de ajutorare reciprocă în casŭ de bólă. Mai târḍiu s'a întemeiatŭ apoi reuniunea tipografilorŭ din Ardealŭ, Bănatŭ și Țéra unguréscă, alŭ cărei scopŭ e nu numai ajutorarea în casŭ de bólă, ci și ajutorarea celorŭ fără lucru, nenorociților, neputincioșilorŭ, vĕduvelorŭ și orfanilorŭ. Reuniunea din Brașovŭ s'a unitŭ decĭ cu reuniunea cea mare cedându-i și averea de 1500 fl. In ḍiua amintită decĭ reuniunea de aci șĭ-a serbatŭ jubileulŭ de 40 anĭ de esistență și totdeodată s'a și disolvatŭ. Petrecerea a constatŭ din banchetŭ și danțŭ.

Corespondența „Gazetei Transilvaniei".

Esamene la scóla confes. din Borgo-Tiha și școla de fetițe de statŭ din B.-Prundŭ, școlă comunală în B.-Tiha.

Onorate d-le Redactorŭ! Pe la începutulŭ lunei curente s'a ținutŭ esamenŭ de érnă cu copii dela școla confes. cu 2 învĕțătorĭ din B.-Tiha. Esamenulŭ în ambele clase a fostŭ îndestulitorŭ, ba fără a esagera, esprimândŭ numai părerea celorŭ presențĭ, a fostŭ chiar bunŭ, ceea-ce numai spre laudă póte servi d-lorŭ învĕțătorĭ și spre îmbărbătare spre viitorŭ. Ceea ce a lipsitŭ și pe viitorŭ dela nicĭ unŭ esamenŭ n'ar trebui sĕ lipséscă, e publiculŭ ascultătorŭ.

Ce e dreptŭ au luatŭ parte câțĭva învĕțătorĭ dela școlele din B.-Prundŭ, nu a luatŭ însĕ parte senatulŭ școl. confes. carele în primulŭ locŭ e chiămatŭ sĕ fiă de față, nu au luatŭ parte părințĭ de-ai copiilorŭ școlarĭ, carĭ nicĭodată nu ar trebui sĕ lipséscă dela astfelŭ de ocasiunĭ. Și ca pe viitorŭ sĕ se încunjure astfelŭ de erorĭ, ar trebui ca esamenele încâtŭ s'ar putea sĕ se pună și sĕ se țină în Duminecĭ séu ḍile de sĕrbătóre când potŭ lua parte și țĕranii muncitorĭ, ér mai pre susŭ de tóte ținerea esamenului sĕ fie publicată credincioșilorŭ în biserică, căcĭ sĕ nu'șĭ presupună cineva, că décă Comisarulŭ delegatŭ din Năsĕudŭ orĭ directorulŭ școlarŭ cunoscŭ ḍiua pusă pentru ținerea esamenului, o școie acésta și totŭ poporulŭ din satŭ. Apoi într'altă vreme sĕ nu'șĭ presupună dóră cei competențĭ, că nu e trebuință ca la esamene sĕ ne îmbulḍéscă toțĭ opincarii, căcĭ póte nu înțelegŭ și pricepŭ tóte cele ce se audŭ și pertractéză acolo, și e destulŭ décă suntŭ de față comisarulŭ, directorulŭ și învĕțătorulŭ — ceea-ce nu odată s'a pututŭ vedé — fiindŭ și așa esamenele — după cum mulțĭ credŭ — nu mai nișce formalitățĭ!?...

Se póte sĕ aibă și dreptŭ creḍêndŭ astfelŭ, dér după a mea părere sunt tare greșițĭ cei ce arŭ aluneca în astfelŭ de credință.

Căcĭ tocmai opincarulŭ e celŭ ce are mai mare trebuință ca sĕ între câtŭ mai desŭ în școlă, fie peste anŭ sĕ auḍă cum și ce prelege învĕțătorulŭ, fiă mai alesŭ cu ocasiunea esamenului când pentru copii e o sĕrbătóre și nu mai puținŭ și pentru părințĭ și pentru fiecare opincarŭ din satŭ ar trebui sĕ fie totŭ astfelŭ.

Apoi numai întrândŭ opincarulŭ câtŭ mai desŭ în școlă se va convinge, că acolo numai lucrărĭ bune și folositóre lui în viĕță se învață, și numai așa îșĭ vorŭ îndrepta părerile greșite ce mulțĭ le mai au încă despre școlă, precum și că ce e pricina de cei negligențĭ dintre părințĭ suntŭ astrînșĭ de a'șĭ trimite copii la școlă, și când nu o facŭ acésta suntŭ apoi chiar pedepsițĭ.

Pe la mijloculŭ lunei curente s'a ținutŭ esamenŭ și la scóla de fetițe de statŭ din B.-Prundŭ, că cum a fostŭ esamenulŭ la acéstă scólă nu e trebuință sĕ o spunŭ, când cu toții școimŭ că meritulŭ unui esamenŭ la scóla de statŭ cu elevĭ de alte naționalitățĭ decâtŭ cea unguréscă stă întru aceea de a arăta publicului până unde merge desteritatea copiilorŭ de a gângăvi în limba unguréscă câteva cuvinte lorŭ neînțelese. Și décă institutorului séu institutórei i-a succesŭ acésta, progresulŭ e mulțămitorŭ, ba póte e și remunerată din partea ministrului de instrucțiune că, veḍĭ Dómne, a documentatŭ progresŭ în lățirea ideei de statŭ ungurescŭ, adecă în maghiarisare. Ceea-ce însĕ îmĭ iau voiă de a spune e: că jumĕtate din elevele ce frecventéză scóla de statŭ din B.-Prundŭ suntŭ Românce, carĭ cu timpulŭ vorŭ fi chiămate de a fi crescĕtórele generațiunei viitóre românescĭ, ceea ce părinții atâtorŭ fetițe nu ar trebui sĕ-o nesocotéscă. Cum și ce feliu de educație pot sĕ priméscă fetițele române în o astfelŭ de scólă, fiă ea bună orĭ greșită, nu mĕ amestecŭ, e destulŭ când amintescŭ că o primescŭ în limba lorŭ neînțelésă și în o direcțiune care nouĕ — din punct de vedere românescŭ — numai de folos nu ne póte fi. Abstragêndŭ dela acestea, scimŭ cu toții că basa unei bune crescerĭ e moralitatea și că tótă crescerea lipsită de o atare basă e ilusoriă, fără nicĭ unŭ temeiu și nefolositóre. Cu durere viu a constata — abstragêndŭ de altele — că chiarŭ acéstă basă lipsesce dela scóla de statŭ din B.-Prundŭ, studiulŭ religiunei fiindŭ cu totulŭ eschis dela acéstă scólă, celŭ puținŭ esamenulŭ mĕ face sĕ o constatŭ acésta. Gândéscă-se Românii binesimțitorĭ la urmările ce vomŭ avé trimițêndŭ copii la scolĭ lipsite de basa moralităței și unde este ignorată învĕțarea cunóscerei D-ḍeului nostru, care cu o mână așa de puternică ne-a protegiatŭ și ne va protege!!

— Nu peste multŭ se va împlini o jumĕtate de anŭ, de când în comuna B.-Tiha se află scólă comunală, acolo unde avemŭ școlă confes. cu 2 învĕțătorĭ cualificațĭ și edificiu scolarŭ de pétră și ajustatŭ conformŭ recerințelorŭ moderne de scólă.

Că cum și a cui e vina de cu tóte acestea avemŭ scólă comunală în satŭ, fiindcă istoria e lungă îmŭ voiu permite de-a o descrie cu altă ocasiune; de astădată amintescŭ numai atâta, că vina e cu totulŭ în altŭ locŭ, decâtŭ unde se încércă unii a-o arunca.

Destulŭ că în comuna B.-Tiha avem școlă comunală, respective numai învĕțătorŭ comunalŭ, carele acum de o jumĕtate de anŭ trage salarŭ grasŭ de 460 fl. anualŭ din visteria comunală și de pe spinarea contribuitorilorŭ, carĭ n'au avutŭ și n'au trebuință de o atare școlă, — din motivulŭ numai că conformŭ dorinței puternicilorŭ ḍilei dórme în comuna B.-Tiha, deórece scólă precum și scolarĭ nu are!!

E fórte durerosŭ, cândŭ totŭ se mai află dascalĭ românĭ, carĭ umblă după astfelŭ de stațiunĭ și din bună voiă se facŭ uneltele rĕuvoitorilorŭ noștri și ghimpele conaționalilorŭ sĕi.

— *bărgăuanulŭ.* —

Uneltirĭ contra generalului Doda.

„Fóia Diecesană" dela 7 (19) Februarie ne dă pe scurtŭ informațiunĭ despre nisce uneltirĭ și încercărĭ de presiune făcute asupra generalului *Traianŭ Doda.* Etă ce ne spune fóia din Caransebeșŭ:

Procesulŭ pentru calumniă intentatŭ de d-nii juḍĭ dela tribunalulŭ regescŭ din locŭ Carol Szabó și Ioanŭ Scherff, apoi de apotecarulŭ I. F. Müller contra unui funcționarŭ subalternŭ dela procuratura regéscă, totŭ din locŭ, strămutatŭ din oficiu cu vre-o câteva ḍile mai nainte la Timișóra, cu numele Franciscŭ Habit, s'a pertractatŭ și decisŭ Miercurĭ în 15 Februarie nou la județulŭ regescŭ cercualŭ din locŭ cu condamnarea inculpatului la închisóre de o lună și la o amendă de 50 fl. în banĭ, respective 5 ḍile închisóre. Starea lucrului este următórea:

Numitulŭ Habit, unŭ individŭ plinŭ de datorii, infesta și molesta necontenitŭ de mai multŭ timpŭ pe d-lŭ generalŭ Traianŭ Doda comunicându-i, că în partidulŭ liberalŭ din locŭ s'ar fi făcutŭ unŭ complotŭ contra d-lui generalŭ ca sĕ-lŭ vexeze, sĕ-lŭ amenințe și insulte publicŭ până atuncĭ, până'când se va disgusta cu totulŭ de a mai locui în Caransebeșŭ și a mai conduce comunitatea de avere, care în casulŭ mutărei d-lui generalŭ din Caransebeș, ușorŭ va deveni sub influința deciḍĕtóre a matadorilorŭ partidului liberalŭ. Cu executarea acestui planŭ diabolicŭ este însărcinatŭ elŭ, Habit. Dér décă d-lŭ generalŭ îi dă o sumă óre-care de banĭ — se vorbea de 180 fl. — elŭ nu va executa planulŭ din cestiune. D-lŭ generalŭ a ignoratŭ la începutŭ tótă pornirea acestui individŭ dér mai în urmă devenind elŭ totŭ mai molestătorŭ, insultătorŭ și agresivŭ, d-lŭ generalŭ fŭ constrînsŭ a umbla pe stradă totdéuna încinsŭ cu revolverulŭ umplutŭ și a face în fine arătare la procuratura regéscă.

Bărbațĭ mai tinerĭ românĭ din locŭ cerêndŭ lămurirĭ, respective satisfacțiune asupra acestorŭ pornirĭ ale lui Habit, ajunsŭ în cornŭ de capră, cum ḍice Românulŭ, designă în linia primă cu siguranță pe apotecarulŭ din piața mare F. I. Müller și pe alțĭ domnĭ dela tribunalŭ, pe carĭ însĕ nu i-a numitŭ cu numele, de urḍitorii complotului pretinsŭ. In ḍiua de pertractare însĕ Habit se apĕră după maxima veche: quod fecisti, nega (ce ai făcutŭ tăgăduesce). Dér în fața fasiunilorŭ sdrobitóre ale mărturiilorŭ fŭ condamnatŭ pentru calumniă la pedépsa de mai susŭ. Causa acésta, descrisă câtŭ se póte de scurtŭ din lipsa spațiului, devenise celebră în Caransebeșŭ și ea a ținutŭ încordate spiritele mai multe sĕptĕmânĭ.

Stupăritulŭ.

Voila, Ianuarie 1888.

(Urmare)

In fața acestui curentŭ, ce facemŭ noi Românii?.. Prea puținŭ, de totŭ prea puținŭ, ca sĕ nu ḍicŭ chiar nimicŭ. Nicĭ nu altcum, par'că noi trăimŭ în „Canaanulŭ fericirilorŭ", par'că noi avemŭ de tóte, nu ne mai lipsesce nimicŭ, stupăritulŭ la noi pare a fi unŭ ramŭ de batjocură alŭ economiei, carele nu merită nicĭ o atențiune, uitândŭ de frumósele venite, ce le putemŭ avé din acela, décă se cultivă într'unŭ modŭ raționalŭ și amĕsuratŭ descoperirilorŭ celorŭ mai nouĕ, de carĭ noi auḍindŭ și vĕḍêndŭ — trebue sĕ ne uimimŭ.

Óre Românului sĕ-i fiă datŭ sĕ se amărască numai cu holercă puturósă jidovéscă și sĕ nu se îndulcéscă cu mierea cea delicată, mai cu sémă în lungile posturĭ, în carĭ abia îșĭ tîrăscŭ viéța de pe o ḍi pe alta cu nutreminte rele și nepotrivite?!

Óre copilului de Românŭ sĕ'i fiă

FOILETONULŬ „GAZ. TRANS."

(4)

STRĂBUNII NOȘTRI

Novelă istorică

Anulŭ 104 după Christ.

Cartea III. — Grădina palatului Zarmiz-Edanului.

Afară de aceste trei părțĭ comerciale, mai era, în fundŭ, tîrgulŭ de vite și de herestrea și apoi quartalurĭ populate cu case de cetățenĭ avuțĭ și de preoțĭ, și altele sĕrace, cu bordeie, case rădicate într'un parŭ, ca la sate, chilii, etc.

În generalŭ forma locuințelorŭ era simplă, cu unŭ singurŭ catŭ, de pétră séu de bârne, și erau caracteristice prin înaltele lorŭ învĕlitorĭ aprópe cilindrice și țuguiate. Erau și unele cu douĕ caturĭ: celŭ dintâiu de pétră și celălaltŭ de scândură. Palatele erau cu trei séu chiar cu mai multe rêndurĭ, cu turnurĭ înalte, cu felŭ de felŭ de adause și streșinĭ cioplite, căcĭ în têmplăriă sciau fórte multe. Peste totŭ grădinĭ marĭ, locurĭ virane și cișmele din belșugŭ. Temple deasemenĭ.

În mijloculŭ tuturorŭ acestora se înălța marele palatŭ alŭ Regelui: *Zarmiz-Edanulŭ.*

Pusŭ într'o grădină de braḍĭ, elŭ era de jurŭ împrejurŭ încungiuratŭ cu plopĭ subțirĭ și lunguețĭ, la rădĕcina cărora, pe o urzélă de scândurĭ, se întindea laurusca și edera cu o rară îmbelșugare. Tóte eșirile palatului dau în acéstă grădină.

Totŭ ce arta timpului sciuse sĕ alcătuéscă mai mândru și mai năsdrăvanŭ se desfășura aci cu prisosŭ. Cărările și cărăruile erau așternute cu nisipŭ roșu, mĕruntŭ și móle, scosŭ de sub albia Streiului și bătătoritŭ pe unŭ fundŭ de cenușă, ca iarba sĕ nu încolțéscă nicĭodată pe ele. În drépta și în stânga se urmau, schimbându-se, pâlcurĭ de braḍĭ, prinse în *jururĭ* de lemnŭ-cânescŭ ca în nisce vase verḍĭ și brazde întregĭ de crinĭ, care de marginĭ erau strânse de câte unŭ rândŭ de stânjenei. Apoi, pe nenumĕratele pârae ce veneau din munții vecinĭ și din apa Streiului, treceau punțĭ de lemnŭ acoperite de colo până colo de ederă și pe micele lacurĭ, ce formau, creșcea nuferulŭ cu priință, rădicândŭ capulă galbenŭ spre crăngile de răsură, ce cădeau încărcate de florĭ spre fața apei. În fundurile grădinei trăiau libere capre sĕlbatece, cocoșĭ și găinĭ de munte, cocorĭ, bibilicĭ (meleagridele), șoimĭ, etc. și pe lacurĭ totŭ poporulŭ bălților dunărene: lebede, cucove, baghițe, pescarĭ, etc.

Aci trăise Longinŭ, când fusese pentru întâia dată adusŭ în Zarmizegethuza, miratŭ și încântatŭ de splendorile acestui raiu, și aci avea sĕ reîntâlnéscă pe Dochia, care-i făgăduise sĕ-i aducă otrava, séra, după rĕsărirea lunei, lângă peșteră.

X.

Nóptea venise de multŭ, și luna lumina, rece și gânditóre, turnurile Zarmizegethusei. Albă ca de marmură, ea sosea pe cerulŭ Daciei dintr'o depărtare polară, în care ghețurile păreau a-i fi sorbitŭ tótă căldura.

Era césulŭ de odihnă alŭ naturei. Întréga fire munteneéscă adormise, și împĕrăția liniștei adusese unŭ felŭ de solemnitate de pustiu, care oprea avêntulŭ în inimă și graiulŭ pe buze. Umbrele se ascundeau pe după lucrurĭ sĕ nu le prindă lumina și apele deabia mai sunau în albiile lorŭ prunduite. Nu adia vêntulŭ, nu pica frunḍa. La rare intervale câte o lebedă pe lacurĭ tresărindŭ, îșĭ scotea capulŭ de sub aripă și, întinḍêndu'șĭ gâtulŭ, țipa... Unŭ fiorŭ lungŭ trecea prin vietățile deșteptate și curêndŭ érășĭ totulŭ reintra în tăcere.

Singură, Dochia apărŭ la o cotitură de drumŭ, în bătaia lunei, mergêndŭ cu pasulŭ încetŭ și sfiindu-se par'că sĕ nu deștepte firulŭ de iérbă ce-lŭ atingea cu haina. Era învĕluită tótă în cuta unei țesĕturĭ de cânepă subțire și firŭ, pe care șĭ-o strîngea pe umerĭ ca sĕ n'o pĕtrundă umeḍéla serii. Ea se oprea aprópe la fiăcare pasŭ și asculta...

Pornise înadinsŭ mai de vreme, ca sĕ fiă înaintea lorŭ la peșteră; dér îșĭ cunoscea fratele: de sigurŭ, elŭ era acolo cu multŭ înaintea ei. Ajunse în sfârșitŭ unde trebuia sĕ ajungă. Celălaltŭ nu venise.

Atuncĭ se așeḍă pe scaunŭ și așteptă.

Privi la lună și luna se uita adêncŭ în ochii ei, cu privirea ei clară de astru. Zeulŭ *Men* era ḍeulŭ tainelorŭ, și în senina lui simbolisare ilŭ înțelegea și-i era mai cu dragŭ decâtŭ chiarŭ Sórele.

În sufletulŭ Dochiei era o păclă

datŭ sĕ se nutréscă numaĭ cu cépă de „cumpĕratŭ“, cu „muştarŭ“, şi alte mâncărĭ rele şi nenutritóre, încâtŭ când se presentéză la scólă e numai o stêrpitură; ér când ajunge la anii miliţiei e numai unŭ scheletŭ — în locŭ de a gusta mierea cea sănĕtósă şi nutritivă?? Credŭ, că ar fi timpulŭ sĕ ne treḑimŭ din letargiă!

Ba ce e mai multŭ, în multe locurĭ chiar şi lumina în case se produce prin opaiţe, arḑêndŭ adecă neşte feştilă în unsóre de slănină (clisă) séu altceva, din care ese unŭ fumŭ înecătorŭ, carele pare că strigă rĕsplătire la cerŭ, — în locŭ de a arde luminĭ de céră — carĭ nu corupŭ aerulŭ — şi de carĭ cultivândŭ stupĭ ar avé din abundanţă, séu fiindŭ céra mai scumpă sĕ o vêndă şi sĕ'şĭ cumpere petroleu, carele e şi mai ieftinŭ şi lumineză casa şi mai bine; dér nicĭ decum sĕ nu producemŭ lumină încă totŭ ca popórele rĕmase îndĕrĕtŭ.

Românii noştri, în locŭ de a cultiva stupĭ, din carĭ apoi sĕ-şĭ indulcéscă şi lumineze casa, sĕ'şĭ plătéscă batărŭ contribuţiunea din venitulŭ lorŭ, séu sĕ-şĭ împace multe alte neajunsurĭ de carĭ se tânguiescŭ ḑilnicŭ — ce prea uşorŭ ar puté face nefiindŭ înpreunată manipularea stupilor cu nicĭ o greutate, — mai bine îşĭ vêndŭ purcelulŭ şi bucatele din gura copilaşilorŭ pe preţurĭ de batjocură, ca sĕ se scape de câte şi mai câte nĕcasurĭ, — precând alţii mai prevĕḑĕtorĭ tragŭ sute şi mii din stupăritŭ. — E decĭ timpulŭ, ca preoţii, învĕţătorii şi toţĭ câţĭ se intereséză de sórtea poporului nostru, sĕ se apuce cu totdinadinsulŭ a lăţi stupăritulŭ raţionalŭ câtŭ se póte mai multŭ şi între poporulŭ nostru.

Nu se póte aştepta ca poporulŭ sĕ facă ce nu scie şi ce n'a vĕḑutŭ. Aci e tréba cărturarilorŭ dela sate a premerge cu esemplulŭ; trebue sĕ vĕdă o stupină — douĕ bine întocmite, ér în acestea sĕ védă şi manipulaţiunea, şi atuncĭ de sigurŭ vĕḑêndŭ şi poporulŭ, că lucru puţinŭ şi uşorŭ aduce venite frumóse, se va pune şi elŭ pe lucru fără pregetŭ.

Se va obiecta póte, că cum sĕ se facă începutulŭ, căcĭ „totŭ începutulŭ e greu,“ décă omulŭ n'are cunoscinţele de lipsă în ramulŭ stupăritului? Rĕspunsulŭ aci este fórte lesne de datŭ, cu atâtŭ mai vêrtosŭ, căcĭ sciutŭ este, că nime nu s'a născutŭ filosofŭ, astronomŭ etc. prin urmare chiar nicĭ stuparŭ. Omulŭ trebue sĕ cerce, sĕ înveţe din ḑi în ḑi, şi numai se pomenesce că şi scie.

Se înţelege, că spre scopulŭ acesta se recere ca sĕ aibă la îndemână unele îndrumărĭ şi respective cărţĭ de specialitatea acésta, afară de aceea se mai ia parte la cursurĭ de stupăritŭ, sĕ vĕḑă cum manipuléză cu stupii alţĭ stuparĭ mai destrii — şi în cele din urmă sĕ pună în pracsă cele vĕḑute şi învĕţate. Aşa se face începutulŭ, şi aşa pe încetulŭ se cultivă omulŭ şi în acestŭ ramŭ productivŭ şi folositorŭ.

(Va urma).

Intêmplărĭ diferite.

Focŭ. In Chirperŭ, comit. Sibiiului, suferì locuitorulŭ Piţigoiu Ionŭ o pagubă de 43 fl. 50 cr. prin incendiu. — In Avrigŭ a arsŭ grajdulŭ lui Gligore Ranga. — In Neduşĭ, comitatulŭ Têrnavei marĭ, arse şura lui George Glockner. Se ḑice că şura făcea numai 40 fl., dér era asigurată pentru 150 fl. Bănuiţĭ fiindŭ că însuşĭ Glockner şĭ-a pusŭ focŭ, judecătoria de cercŭ din Agnita ilŭ aresta.

Osênditĭ. In 16 Februarie n. tribunalulŭ din Bistriţa a judecatŭ pe ucigaşii lui Jantel Kahan. Amêndoi acusaţii principalĭ Georg Gebe şi Iosef Kovacs, au negatŭ cu tenacitate. Sentinţa pronunţată, la 18 Februarie, fù: Georg Gebe, Iosef Kovacs şi Iosef Szabo se condamnă, pentru crima de omorŭ premeditatŭ, la închisóre pe viéţă; Herman Leib la 12 anĭ, Simon Kalman şi Hirsch Iser la 10 anĭ, Ignaz Neumann $1^1/_2$ anĭ închisóre; pe lângă acésta toţĭ acusaţii au sĕ restitue solidarŭ banii furaţĭ în sumă de 12,123 fl. şi cheltuelile procesului.

Mâncată de lupĭ. Fata de 18 anĭ a morarului din Iszo, comit. Neutra, a fostŭ mâncată la 8 Februarie de lupĭ pe hotarulŭ comunei. Resturile corpului ce s'au găsitŭ au fostŭ înmormêntate a doua ḑi asistândŭ şi poporulŭ.

Literatură.

„Candela“, foiă bisericéscă-literară, apare odată pe lună în Cernăuţĭ. Redactorŭ primarŭ responsabilŭ: Protopresbiterulŭ *Artemiu Berariu*. Cuprinsulŭ numĕrului 2 dela 1 Februarie este următorulŭ: Psihologia în însemnătatea ei pentru deşteptarea, cultivarea şi înaintarea vieţei religióse (urmare); Omiliile s-lui Ioanŭ Chrisostomŭ la epistola cătră Romanĭ (urmare); Predica despre necesitatea învĕţămêntului religionarŭ, de Dr. Em. Voĭuţchi; Cronică. Mai suntŭ încă două articule rutenescĭ.

„Familia“, ḑiarŭ beletristicŭ literarŭ, apare în Oradea mare în fiă-care Duminecă. Redactorŭ responsabilŭ: *Iosifŭ Vulcanŭ*. Nr. 6 dela 7 (19) Februariu conţine: Mama (poesiă), de Iosifŭ Vulcanŭ; Visŭ şi realitate, de Măriora Z. Petrescu; Lăpuşneanu, dramă de Iuliu I. Roşca (studiu criticŭ comparativŭ, de N. Ch. Quintescu); Nunta lui Figaro, comediă în 5 acte, prelucrată de N. A. Bogdanŭ; Din viéţa de Bucurescĭ; Diverse etc.

ULTIME SCIRĬ.

Nova Reforma află, că guvernulŭ rusŭ a avisatŭ 30 milióne ruble spre scopurĭ militare pentru Varşovia şi Skiernevice. Pregătirile de rĕsboiu se ḑice, că se facŭ cu mare zelŭ.

—

După o scire privată din Varşovia, generalulŭ Gurco a primitŭ comanda supremă peste corpulŭ de observaţiune la graniţa austriacă cu cartierulŭ principalŭ în Krzemieniec (Podolia ruséscă.)

—

Guvernulŭ belgianŭ fiindŭ interpelatŭ în camera deputaţilorŭ, décă e adevĕrată scirea despre o încheiare de tractate între Belgia şi o putere streină, ministrulŭ de esterne a rĕspunsŭ, că Belgia n'a încheiatŭ nicĭ unŭ tractatŭ, deórece ea rĕmâne fidelă obligamentelorŭ sale de neutralitate, şi nicĭ n'a încercatŭ nicĭ o putere sĕ influinţeze asupra Belgiei. Ministrulŭ a fostŭ felicitatŭ.

Telegramă part. a „Gaz. Trans.“

Aradŭ, 22 Februarie. Adunarea constituantă a Reuniunei femeilorŭ române din Aradŭ şi provinciă s'a ţinutŭ şi s'a încheiatŭ în cea mai bună ordine. Comitetului interimalŭ şi preşedintei li s'a datŭ cuvenita satisfacţiune prin realegerea lorŭ făcută cu mare însufleţire şi votândŭ Présfinţiei Sale Domnului Episcopŭ diecesanŭ mulţămită protocolară.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ „Gaz. Trans.“)

Berlinŭ, 23 Februarie. Aḑĭ *au scădutŭ din nou fórte tare valorile rusescĭ.* Acésta se ia ca dovadă, că este motivată neîncrederea publicului în succesulŭ acţiunei diplomatice începute. E naturalŭ, că zădărnicirea ei, póte intenţionată, va aduce cu sine o *încordare şi mai mare între puterĭ.*

Roma, 23 Februarie. „Esercito“, organulŭ oficialŭ militarŭ, anunţă că este deplinŭ adevĕrată scirea, cumcă *bataliónele francese,* ce s'au reîntorsŭ din Tonking, *au fostŭ eşalonate (aşeḑate) dealungulŭ graniţei italiane.* Guvernulŭ italianŭ este pe deplinŭ informatŭ despre *grămădirea de materialŭ de rĕsboiu dincolo de graniţă.* Mĕsurile acestea ale Franciei suntŭ nejustificate prin atitudinea Italiei.

Varşovia, 23 Februarie. *Considerabilele procurărĭ de provisiunĭ de cereale continuă. In Dubno brutăriile militare suntŭ ocupate cu facerea de marĭ cantităţĭ de pesmeţĭ.*

San-Remo, 23 Februarie. Aţîţarea tusei a mai slăbitŭ, cu tóte aste din când în când are tuse. Apetitulŭ e mare şi mănâncă bine. Când nu şéde în patŭ e mai bine dispusŭ.

Parisŭ, 23 Februarie. In procesulŭ contra lui Wilson, apĕrătorii ḑicŭ că nu esistă nicĭ o lege, care sĕ pedepséscă pe persónele ce'şĭ vêndŭ influinţa.

DIVERSE.

Vorbirea insectelorŭ. Unŭ învĕţatŭ englesŭ a făcutŭ o descoperire uimitóre. Muscele, după dênsulŭ, arŭ avé o vorbire, unŭ limbagiu alŭ lorŭ propriu, pe care nu'lŭ potŭ auḑi urechile omenescĭ, dér ilŭ înţelegŭ bine celelalte insecte. Nu e vorba de sbârnăitulŭ insectelorŭ, pe care-lŭ auḑimŭ adesea şi care e pricinuitŭ de repedea mişcare a aripelorŭ lorŭ, ci de nisce sunete deosebite, care întocmescŭ o vorbire, unŭ mijlocŭ d'a se înţelege. Acéstă descoperire a fostŭ făcută prin microfonŭ. Se scie că microfonulŭ face ca sunetele cele mai micĭ sĕ fiă auḑite, precum microscopulŭ măresce obiectele pentru ochĭ. Experimentatorulŭ a pusŭ o muscă pe una din tăbliţele instrumentului şi sgomote diverse se auḑiră; ele erau deosebite de sbîrnăirea aripelorŭ şi semĕnau cu nichezatulŭ unui calŭ în depărtare.

Trenŭ postalŭ împresuratŭ de zăpadă. Ḑiarulŭ din Triestŭ „Mattino“ spune, că la staţiunea Lemgenŭ între Landecŭ şi Bludenţŭ a fostŭ împresuratŭ de zăpadă unŭ trenŭ postalŭ întregŭ. 746 de lucrătorĭ suntŭ ocupaţĭ cu desgroparea trenului.

Cursulŭ pieţei Braşovŭ

din 23 Februarie st. n. 1888.

Bancnote românescĭ .	Cump.	8.55	Vênd.	8.58
Argintŭ românescŭ .	„	8.48	„	8.50
Napoleon-d'orĭ . . .	„	10.02	„	10.05
Lire turcescĭ	„	11.32	„	11.37
Imperialĭ	„	10.32	„	10.37
Galbinĭ	„	5.88	„	5.92
Scris. fonc. „Albina“ 6%	„	101.—	„	102.—
„ „ „ 5%	„	98.—	„	99.—
Ruble Rusescĭ . . .	„	107.—	„	108.—
Discontulŭ	$6^1/_2$—8% pe anŭ			

Cursulŭ la bursa de Viena

din 23 Februarie st. n. 1888.

Renta de aurŭ 4%	93.60
Renta de hârtiă 5%	82.75
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare . .	147.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (1-ma emisiune) . . .	94.
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune) . . .	123.75
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune) . . .	
Bonurĭ rurale ungare	104.—
Bonurĭ cu clasa de sortare	104.50
Bonurĭ rurale Banatŭ-Timişŭ	103.60
Bonurĭ cu cl. de sortare	103.60
Bonurĭ rurale Transilvane	104
Bonurĭ croato-slavone	103.25
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ .	119.15
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	122.50
Renta de hărtiă austriacă.	77.50
Renta de argintŭ austriacă	78.95
Renta de aurŭ austriacă	108.35
Losurĭ din 1860 , ...	132.75
Acţiunile băncei austro-ungare. . . .	857.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungur. . .	269.25
Acţiunile băncei de creditŭ austr. . .	267.80
Galbinĭ împărătescĭ	5.98
Napoleon-d'orĭ	10.03
Mărcĭ 100 împ. germane	$62.25^1/_2$
Londra 10 Livres sterlinge	126.95

Editorŭ şi Redactorŭ responsabilŭ:
Dr. Aurel Mureşianu.

---

nestrăbătută de minte. Ura pe unŭ omŭ şi-lŭ iubia. Iubia pe altulŭ şi-lŭ ura. Fusese scăpată dela mórte de unŭ străinŭ şi ea ilŭ atrăgea în gura morţii. Longinŭ şi Decidav....

Şi ca şi acum ai lăsa lumina unei facle în întunereculŭ nepĕtrunsŭ alŭ rîpei Kogeonului şi ai vedé chinulŭ apelorŭ torturate, aşa raḑa lunei pĕtrunse în sufletulŭ ei şi i-lŭ lumină.

A!.. îi fù frică.

Dér când se apropiă desnodămêntulŭ orĭ cărei tragedii omenescĭ, inima, printr'o ultimă licărire de viéţă, prinde unŭ felŭ de seninătate momentană şi hotărêşce într'o secundă ceea ce n'a înţelesŭ şi n'a hotărîtŭ anĭ întregĭ. Atuncĭ dela o vorbă la o crimă nu mai e transiţiă.

Era fată de sĕlbatecŭ, şi era sĕlbatecă ea însaşĭ, dér décă şi sĕlbatecii au inimă şi iubescŭ, e cu atâtŭ mai nedreptŭ sĕ le strîmbĭ firea întorcêndo'o cu faţa spre patriă.

Patria e mare, şi omulŭ e o mână de lutŭ, dér elŭ arde pentru ce arde.

Şi acum i se limpeḑì pentru întâia dată şi i-se disgardină capulŭ Romanului din ţesetura straniă de fapte întunecate. În elŭ şi prin elŭ trăia. Şi i-se făcù de odată caldŭ în minte şi unŭ fluidŭ străbătĕtorŭ de viéţă îi trecù din firele pĕrului până în tălpĭ, şi'şĭ strînse braţele mai tare de ea. Neînţelésa vrajă a amorului, care pĕtrunde odată prin orĭ-ce inimă de omŭ şi o face închipuită de sine căcĭ ceea ce tremură acolo este voinţa altuia, schimbă judecata despre lucrurĭ, supunêndo'o acelei simţirĭ.

Astfelŭ, Decidav, fratele ei, sbirulŭ care o îngenunchiase sub ameninţarea pumnalului lui, îi părù unŭ vierme tîrîtorŭ, şi deasupra lui, în spaţiurĭ, lucì ceva care semĕna... cu luna bunăóră, şi era Longinŭ.

Şi astfelŭ totŭ mai tare se însenina, şi trăia în noua ei simţire de o minută tótă durata anilorŭ din urmă.

Ceva se mişcă în spatele ei, spre peşteră. Era, de sigurŭ, Decidav.

Atuncĭ sărì, ca deşteptată dintr'o adormire de ḑeiţă. Realulŭ lucrurilorŭ tăià firulŭ destinsŭ alŭ patimei sale şi ér vĕḑù turbure căcĭ vĕḑù dreptŭ.

Luna era totŭ susŭ şi totŭ senină.

Ah, şi atuncĭ ce adevĕrată şi mare îi apărù învĕţătura din cartea credinţei, care ḑicea că viéţa este unŭ nimica durerosŭ, şi că dincolo de acestŭ nimica este scăparea...

I se oprì gândulŭ într'o bătae puternică de inimă, căcĭ îi auḑise pasulŭ. Era în adevĕrŭ Longinŭ. Elŭ venì dreptŭ la dênsa. Păera agitatŭ.

— Ai adus'o, nu-i aşa? îi ḑise elŭ, întinḑêndŭ mâna.

— Ce s'aducŭ? întrebă ea, ḑîmbindŭ ca o flóre ce se deschide.

Longinŭ tăcù şi se uità la dênsa lungŭ. Ea privì o secundă înapoi şi apoi îşĭ întórse capulŭ repede:

— E greu sĕ te întrebŭ, dér ţii sĕ morĭ? îi ḑise ea cu sfielă.

Elŭ dete tristŭ din capŭ.

— Cunoscĭ vre-unŭ mijlocŭ de a mĕ face sĕ trăiescŭ?

— Libertatea, póte, ḑise ea încetŭ şi cu temere.

— A, da!... Dér ar trebui sĕ fugŭ, adăogă mai pe urmă cu descuragiare.

— De ce sĕ fugĭ? Poţĭ devenì liberŭ fără sĕ fugĭ, ḑise Dochia rarŭ şi cu greutate.

— Cum? o întrebă elŭ repede, apropiându-se de ea.

— Spune... isbutì ea sĕ articuleze.

La acéstă vorbă brutală şi neaşteptată, Longinŭ făcù unŭ pasŭ înapoi, şi tristŭ, par'că i-ar fi sburatŭ din sufletŭ ultima şi cea mai dulce ilusiă, îi ḑise încetŭ:

— Şi tu?...

Dér n'apucă s'o întrebe bine şi o auḑì isbucnindŭ de-odată într'unŭ hohotŭ de plânsŭ durerosŭ, sfâşietorŭ, care rĕsuna în tăcerea nopţii ca o lungă notă de jale.

— O nu!... nu!... putù ea sĕ ḑică, voindŭ sĕ se scóle în picióre şi căḑêndŭ ér pe bancă.

Longinŭ rĕmăsese unde era, uitându-se la dênsa, şi, înţelegêndŭ ce luptă puternică se petrecea în ea, îşĭ simţì sufletulŭ plinŭ de milă şi voì sĕ se apropiă de dênsa. Ea însĕ sărì deodată în susŭ, şi apĕrându-lŭ cu mâna, strigă:

— Fugĭ!...

În acelaşŭ timpŭ fiiulŭ Regelui eşise ca din pămentŭ înaintea lorŭ. Faţa lui rânjea şi în mâna dréptă strîngea prăselele unui pumnalŭ, alŭ cărui tăişŭ lucea la lumina lunei.

(Va urma)

„ALBINA“ institutŭ de creditŭ şi de economii în Sibiiu.

CONVOCARE.

Domnii acţionarĭ ai **„Institutului de creditŭ şi de economii „Albina“** se invită prin acésta în virtutea §-lui 20 alŭ statutelorŭ societăţii la

a XV Adunare generală ordinară,

care se va ţiné în Sibiiu la **30 Martie 1888 st. n.** înainte de amédĭ la 10 óre în casa institutului (Strada Baier No. 1.)

Obiectele:

1. Raportulŭ anualŭ alŭ direcţiunei; bilanţulŭ anului de gestiune 1887 şi raportulŭ comitetului de supraveghiare.
2. Distribuirea profitului realisatŭ conformŭ bilanţului.
3. Distribuirea sumei destinate pentru scopurĭ de binefacere.
4. Ficsarea preţului marcelorŭ de presenţă pe anulŭ curentŭ.
5. Ficsarea remuneraţiunei comitetului de supraveghiare.
6. Alegerea alorŭ doi membri în consiliulŭ de direcţiune, în loculŭ acelorŭ doi, alŭ cărorŭ mandatŭ a espiratŭ în sensulŭ §-lui 36 din statute.
7. Alegerea comitetului de supraveghiare.

Domnii acţionarĭ carĭ în sensulŭ §§. 22, 23 şi 24 din statutele societăţii voescŭ a participa la adunare în persónă séu prin plenipotenţiaţĭ suntŭ rugaţĭ a-şĭ depune la cassa institutului acţiunile lorŭ şi eventualŭ dovedile de plenipotenţă celŭ multŭ până Marţĭ în 27 Martie a. c. st. n. la 6 óre p. m.

Sibiiu, 20 Februarie 1888 st. n.

Direcţiunea institutului.

Avisŭ d-lorŭ abonaţĭ!

Rugăm pe d-nii abonaţĭ ca la reînoirea prenumeraţiunei sĕ binevoiască a scrie pe cuponulŭ mandatului postalŭ şi numerii de pe fâşia sub care au primitŭ diarulŭ nostru până acuma.

Domnii, ce se abonéză din nou, sĕ binevoiască a scrie adresa lămuritŭ şi sĕ arate şi posta ultimă.

Totodată facemŭ cunoscutŭ tuturorŭ D-lorŭ abonaţĭ, că mai avemŭ din anii trecuţĭ numerĭ pentru complectarea colecţiunilorŭ „Gazetei,“ precum şi câteva întregĭ colecţiunĭ, pentru carĭ se potŭ adresa la subsemnata Administraţiune în casŭ de trebuinţă.

Administraţiunea „Gaz. Trans.“

Se deschide abonamentŭ pre anulŭ 1888

la

AMICULU FAMILIEI. Diarŭ beletristicŭ şi enciclopedicŭ-literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XII. — Apare în 1 şi 15 dĭ a lunei în numerĭ câte de 2—3 cóle cu ilustraţiunĭ frumóse; şi publică articlii socialĭ, poesie, novele, schiţe, piese teatralĭ ş. a. — mai departe tractéză cestiunĭ literare şi scienţifice cu reflesiune la cerinţele vieţei practice; apoi petrece cu atenţiune viéţa socială a Românilorŭ de pretutindenea, precum şi a celorlalte poporaţiunĭ din patriă şi străinătate; şi prin glume în mare parte ilustrate nisuesce a face câte o óră plăcută familiei strivite de grijile vieţei; şi preste totŭ nisuesce a întinde tuturorŭ individilorŭ din familiă o petrecere nobilă şi instructivă. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl., pentru România şi străinătate 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

PREOTULŬ ROMÂNŬ. Diarŭ bisericescŭ, scolarŭ şi literarŭ — cu ilustraţiunĭ. — Cursulŭ XIV. — Apare în broşurĭ lunare câte de 2½—3½ cóle; şi publică portretele şi biografiile archiereilorŭ şi preoţilorŭ mai distinşĭ, precum şi alte portrete şi ilustraţiunĭ, — mai departe articlii din sfera tuturorŭ sciinţelorŭ teologice şi între aceştia mulţime de predice pre dumineci, serbătorĭ şi diverse ocasiunĭ, mai alesŭ funebralĭ, — apoi studii pedagogice-didactice şi scienţifice-literarĭ; şi în urmă totŭ soiulŭ de amĕnunte şi scirĭ cu preferinţa celorŭ din sfera bisericéscă, scolastică şi literară. — Preţulŭ de prenumeraţiune pre anulŭ întregŭ e 4 fl. — pentru România 10 francĭ — lei, plătibilĭ şi în bilete de bancă orĭ marce postalĭ.

Colectanţii primescŭ gratisŭ totŭ alŭ patrulea esemplarŭ.

Numerĭ de probă se trimitŭ gratisŭ orĭ-cuĭ cere.

A se adresa la „CANCELARIA NEGRUŢŬ“ în Gherla — Sz-ujvár. — Transilvania.

Totŭ de aci se mai potŭ procura şi următórele cărţĭ din editura propriă:

Apologie. Discusiunĭ filologice şi istorice maghiare privitóre la Românĭ, învederite şi rectificate de Dr. Gregoriu Silaşi. — Partea I. Paulŭ Hunfalvy despre Cronica lui Georg. Gabr. Şincai. Preţulŭ 30 cr.

Renascerea limbei românescĭ în vorbire şi scriere învederită şi apreţiată de Dr. Gregoriu Silaşi. (Op complet). Broşura I. II. şi III. Preţulŭ broş. I. II. câte 40 cr.—Broşura III. 30 cr. Tóte trei împreună 1 fl.

Cuvêntărĭ bisericescĭ la tóte sĕrbătorile de preste anŭ, de I. Papiu. Unŭ volumŭ de preste 26 cóle. Acest opŭ de cuvêntărĭ bisericescĭ întrece tóte opurile de acestŭ soiu apărute până acum—avêndŭ şi o notiţă istorică la fie-care serbătóre, care arată timpulŭ întroducerei, fasele prin carĭ a trecutŭ şi modulŭ cum s'a stabilitŭ respectiva serbătóre. Preţulŭ e 2 fl.

Barbu cobzariulŭ. Novelă originală de Emilia Lungu. Preţulŭ 15 cr.

Puterea amorului. Novelă de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 20 cr.

Idealulŭ pierdutŭ. Novelă originală de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Opera unui omŭ de bine. Novelă originală.—Continuarea novelei: **Idealulŭ pierdutŭ** de Paulina C. Z. Rovinaru. Preţulŭ 15 cr.

Fântâna dorului. Novelă poporală de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Codreanŭ craiulŭ codrului. Baladă de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Ultimulŭ Sichastru. Tradiţiune de Georgiu Simu. Preţulŭ 10 cr.

Elŭ trebue sĕ se însóre. Novelă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruţŭ. Preţulŭ 25 cr.

Branda séu Nunta fatală. Schiţă din emigrarea lui Dragoşŭ. Novelă istorică naţională. Preţulŭ 20 cr.

Numerii 76 şi 77. Naraţiune istorică după Wachsmann, de Ioanŭ Tanco. Preţulŭ 30 cr.

Probitatea în copilăriă. Schiţă din sfera educaţiunei. După Ernest Legouvé. Preţulŭ 10 cr.

Hermanŭ şi Dorotea după W. de Goethe, traducţiune liberă de Constantinŭ Morariu. Preţulŭ 50 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragediă în 5 acte, după Eupide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragediă în 5 acte, după Euripide, tradusă în versurĭ de Petru Dulfu. Preţulŭ 30 cr.

Petulantulŭ. Comediă în 5 acte, după Augustŭ Kotzebue, tradusă de Ioanŭ St. Şuluţŭ. Preţulŭ 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ţinută în salele gimnasiului din Fiume prin Vincenţiu Nicóră, prof. gimnas. — Cu portretulŭ M. S. Regina României. Preţulŭ 15 cr.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Unŭ volumŭ de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese şi arangiate. Preţulŭ redusŭ (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Trandafirĭ şi viorele, poesii poporale, culese de Ioanŭ Popŭ Reteganu. Unŭ volumŭ de 14 cóle. Preţ. 60 cr.

Tesaurulŭ dela Petrósa séu **Cloşca cu puii ei de aurŭ.** Studiu archeologic de D. O. Olinescu. Preţulŭ 20 cr.

Biblioteca Sătênului Românŭ. Cartea I, II, III, IV, cuprindŭ materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ la tóte patru 1 fl. — câte una deosebĭ 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii fórte interesante şi amusante. Preţulŭ 30 cr.

Colectă de recepte din economiă, industriă, comerciu şi chemiă. Preţulŭ 50 cr.

Economia pentru scólele popor. de T. Roşiu. Ed. II. Preţulŭ 30 cr.

Îndreptarŭ teoreticŭ şi practicŭ pentru învĕţămêntulŭ intuitivŭ în folosulŭ elevilorŭ normalĭ (preparandialĭ), a învĕţătorilorŭ şi a altorŭ bărbaţĭ de scólă, de V. Gr. Borgovanŭ, profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ cu porto francatŭ 1 fl. 80 cr. v. a. În literatura nóstră pedagogică abia aflămŭ vre-unŭ opŭ, întocmitŭ după lipsele scólelorŭ nóstre în mĕsura în care este acesta, pentru aceea îlŭ şi recomandămŭ mai alesŭ directorilorŭ şi învĕţătorilorŭ ca celorŭ în prima liniă interesaţĭ.

Spicuire din istoria pedagogiei la noi — la Românĭ. De V. Gr. Borgovan. Preţulŭ 15.

Manualŭ de Gramatica limbei române pentru scólele poporalĭ în trei cursurĭ de Maximŭ Popŭ, profesorŭ la gimnasiulŭ din Năsĕudŭ. — Manualŭ aprobatŭ prin ministeriulŭ de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de datŭ 26 Aprilie 1886, Nr. 13193. — Preţulŭ 30 cr.

Gramatica limbei române lucrată pe base sintactice de Ioanŭ Buteanu, prof. gimn. Unŭ volumŭ de peste 30 cóle. Preţulŭ 2 fl.

Manualŭ de stilistică de Ioanŭ F. Negruţŭ, profesorŭ. Opŭ aprobatŭ şi din partea ministeriului de culte şi instrucţiune publică cu rescriptulŭ de dato 16 Dec. 1885 Nru. 48,518. Partea practică fórte bogată a acestui op — cuprindêndŭ compositiunĭ de totŭ soiulŭ de acte obveniente în referinţele vieţei socialĭ—se póte întrebuinţa cu multŭ folosŭ de cătră preoţĭ, învĕţătorĭ şi alţĭ cărturarĭ românĭ. Preţulŭ 1 fl. 10 cr.

Nu mĕ uita. Colecţiune de versurĭ funebralĭ, urmate de iertăciunĭ, epitafiĭ ş. a. Preţulŭ 50 cr.

Carte conducĕtóre la propunerea calculărei în scóla poporală pentru învĕţătorĭ şi preparandĭ. Broş. I. scrisă de Gavrilŭ Trifu profesorŭ preparandialŭ. Preţulŭ 80 cr.

Cele mai eftine cărţĭ de rugăciunĭ:

Mărgăritarulŭ sufletului. Carte bogată de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ fórte frumosŭ ilustrată. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ broşuratŭ e 40 cr., legatŭ 50 cr., legatŭ în pânză 60 cr., legatŭ mai finŭ 60, 80, 90 cr., 1 fl., în legătură de luxŭ 1.50—2.50

Miculŭ mărgăritarŭ sufletescŭ. Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ bisericescĭ — frumosŭ ilustrată, pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ broşuratŭ e 15 cr., — legatŭ 22 cr., legatŭ în pândă 26 cr.

Cărticică de rugăciunĭ şi cântărĭ pentru pruncii scolarĭ de ambe secsele, Cu mai multe icóne frumóse. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ e 10 cr.; 50=3 flor.; 100=5 fl.

Visulŭ Prea Sântei Vergure Maria a Născĕtórei de D-deu urmatŭ de mai multe rugăciunĭ frumóse. Cu icóne frumóse. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ spedatŭ franco e 10 cr., 50 esemplare 3 fl., 100 esemplare 5 fl. v. a.

Epistolia D. N. Isusŭ Christosŭ. Preţulŭ unuĭ esemplarŭ legatŭ şi spedatŭ franco e 15 cr.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.